

IVN Maasduinen

September 2024

8^e Jaargang

Appels plukken Bongerd den Alde Bekker

Zaterdag 28 en zondag 29 september

Welkom aan alle IVN leden om appels te komen plukken in de Bongerd van den Alde Bekker.

Deze verborgen tuin achter de Rozenhof in Velden is geadopteerd door IVN Maasduinen.

De tuin is open van 10 tot 12 uur (neem een emmer mee)

Zie [De Boomgaard - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl)

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuur, educatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen.

IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Wat doet onze afdeling?

Onze afdeling richt zich op onderhoud van natuurgebieden, inventarisaties en educatie door middel van excursies en lezingen. In samenwerking met grondeigenaren wordt gewerkt aan verbetering van de biodiversiteit door het inzaaien van wilde bloemenranden en -akkers.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten.

Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmelden - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl/maasduinen)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt €25,-

Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt €25,-

Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt €2,50

De contributie kun je jaarlijks zelf overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'Contributie'.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN-maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.

Contactpersonen

Bestuur IVN Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 06 2138 2434
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06 1413 2768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 06 1518 1174
Programma Commissie	Henny Martens	Tel. 06 3061 2548
Algemeen lid	Marc Vergeldt	Tel. 06 4159 7904

Natuur in de stad 'Venlo': Sjeng Vissers
 Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen
 Speelnatuur 'Smokkelpad': Ton Wetjens
 Natuur Beheer:

sjma@home.nl

Tel: 06 2219 6724

Tel: 06 2138 2434

functie vacant

Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers
 Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens
 Insecten: Johan Muusers
 Vlinders: Henny Martens
 Roofvogels en Vogels: Theo Lommen
 Vleermuizen: Albert Raaijmakers
 Zoogdieren: Ron Keijers
 Biodiversiteit: Annet Weijkamp

jose.wennekers@outlook.com

tonwetjens70@gmail.com

muusers@outlook.com

henny.martens@hotmail.nl

theo.lommen@hetnet.nl

ljm.raaijmakers@home.nl

ronkeijers@hotmail.com

annet.weykamp@telfort.nl

Eindredactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp
 Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

annet.weykamp@telfort.nl

iun.maasduinen@live.nl

Welkom

Eric van Rijn uit Venlo

Trudi Goosens uit Heide

Activiteit Vlinderwerkgroep

ivn natuur
educatie
Maasduinen

Dagvlinder monitoring op zondag 1, 8 en 15 september

Nachtvlindermonitoring op vrijdagavond 6, 13, 20 en 27 september

Spaanse gast

Het is altijd een uitdaging om een geringde vogel in het veld af te lezen. Bij ooievaars betreft dit hier in de omgeving meestal een zwarte ring met witte letters. Doorgaans geringd in Nederland of Duitsland. Vaak zie ik ook dezelfde vogels terug.

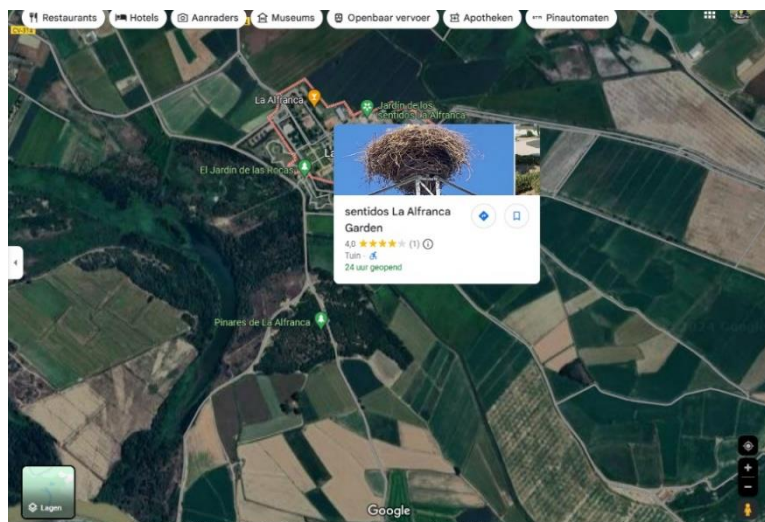
Af en toe zit er echter een andere tussen, zoals ook deze ooievaar, onlangs gezien bij het Vreewater. De witte ring viel meteen op en was ook nog eens goed af te lezen. Het was even zoeken wie deze geringd heeft, daar dit een afwijkende ring en codering was.

Na enig zoekwerk kwam ik in Spanje uit. Zoals het zich hoort heb ik de locatiegegevens met deze persoon gedeeld en ook gevraagd om de geschiedenis van deze vogel door te geven.

Het blijkt een vogel te zijn, geringd in Spanje, in oktober 2023, net ten oosten van Zaragoza. Bij controle op Google map heb ik per toeval ook nog een foto van het nest weten te vinden.

Waarschijnlijk is deze vogel tijdens de voorjaarstrek meegekomen naar Noord-Europa.

Fecha obs	Código ar	Materia	Clase	Color	Color de la Anilla de España	Observador	Fecha inserción	Validado	Privado	Zona	Localidad	Latitud	Longitud	Lugar	Comentarios	
09/02/2024	017NN	PVC	Anilla	Blanco	Negro	--	Ciconia cicAitorR	10/02/2024	Si	No	NAVARRA	ES24302	42 18 45 N	1 43 47 W	Charca art	Siento al error del día 8, pero es el mismo ojo
22/02/2024	017NN	PVC	Anilla	Blanco	Negro	--	Ciconia cicAitorR	26/02/2024	Si	No	NAVARRA	ES24302	42 18 45 N	1 43 47 W	Charca art	De nuevo observado en el mismo lugar que día
14/03/2024	017NN	PVC	Anilla	Blanco	Negro	--	Ciconia cicAitorR	14/03/2024	Si	No	NAVARRA	ES24302	42 18 45 N	1 43 47 W	Charca art	
26/07/2024	017NN	PVC	Anilla	Blanco	Negro	--	Ciconia cicRonKeijers	29/07/2024	Si	No			51 26 9 N	6 12 1 E	Vreewater	https://waarneming.nl/observation/321360911/

Tekst en foto: Ron Keijers

IVN Webcam

Het seizoen zit er bijna op.

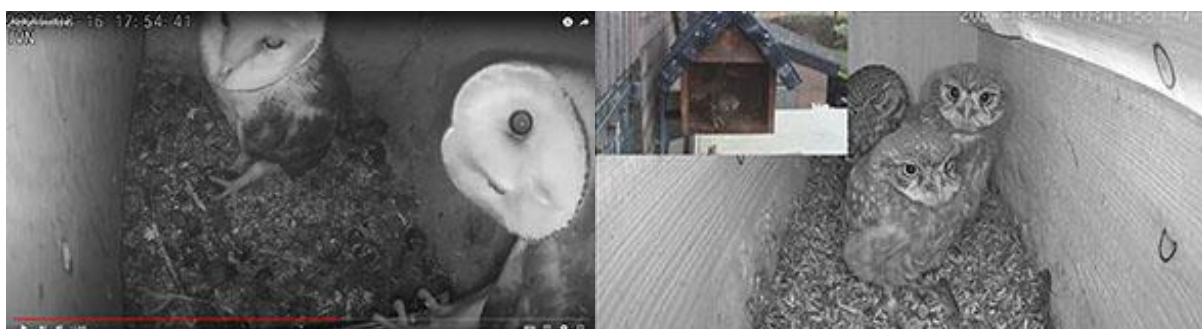
Hierbij wat feitjes: vanaf het moment dat we online zijn gegaan, hebben er 16.300 kijkers naar ons YouTube kanaal gekeken <https://www.youtube.com/@ivnmaasduinen>, waarvan er 8.600 naar de video's keken en 7.700 naar de webcams.

Qua leeftijd blijken de meeste kijkers 65+ te zijn (36%), de volgende leeftijdscategorie is de groep tussen de 25 en 34 jaar (33%).

Wat de nationaliteit van de kijkers betreft, blijkt 44% uit Nederland te komen, dus is er internationaal ook veel belangstelling. Internationaal blijken de meeste kijkers uit Brazilië, Japan en de USA te komen.

Vanaf half juni konden kijkers ook mee chatten: <https://ivnmaasduinenwebcams.nl>.

De Kerkuilen staan nu (18 augustus) op het punt van uitvliegen. Van de 6 eieren die het koppel Kerkuilen heeft gelegd zijn er vier uitgekomen. Hiervan zijn er zeker een, maar waarschijnlijk twee pullen overleden. Dit is door de plaatsing van de camera in de nestkast een beetje moeilijk te volgen en is dus een verbeterpunt voor volgend jaar. De pullen zullen bij het publiceren van deze nieuwsbrief wel uitgevlogen zijn.

De Steenuilen hadden 3 eieren gelegd. Hiervan zijn 2 pullen uitgevlogen.

De Torenvalken hebben dit jaar wel erg lang zitten broeden. De normale broedtijd bij de Torenvalk is normaal ongeveer 30 dagen. Het koppeltje heeft het 12 !! weken volgehouden. Waarschijnlijk waren de 5 eieren niet bevrucht.

De Koolmees heeft bij haar eerste legsel 6 eitjes gelegd en er zijn 6 jonkies uitgevlogen. Ze begon aan haar tweede legsel toen de jonkies van het eerste legsel nog maar amper uit de nestkast waren! Van de 6 gelegde eitjes zijn 4 jonge Koolmeesjes succesvol uitgevlogen.

Om het verhaal compleet te maken, bij de Slechtvalk op de St. Martinuskerk in Venlo zijn alle vier gelegde eieren uitgekomen en 2 pullen uitgevlogen.

<https://www.slechtvalkvenlo.nl>

Rest mij alleen iedereen te bedanken die heeft meegewerkt aan het realiseren en online brengen van dit pr-project,

Theo Lommen

Werkgroep Fairtrade Duurzaamheidsmarkt

Global Goals evenement op Zondag 22 september 2024

Van 11.00 – 15.00 uur aan de minderbroederstraat 1 in Venlo

De markt is bedoeld om mensen aan het denken te zetten en zal voor een deel interactief zijn. Zie link: [FairVenlo | met het oog op de wereld](#)

In 2000 zijn 8 Global Goals vastgesteld, die in 2015 bereikt hadden moeten zijn. In 2015 zijn ze uitgebreid tot de huidige 17 Global Goals. Deze doelen zijn een wereldwijde oproep tot actie door alle landen, zowel ontwikkelde als ontwikkelingslanden, om armoede te beeindigen, ongelijkheid te verminderen en onze planeet te beschermen.

Dit evenement vindt plaats bij de Joris- en Jongerenkerk en in de wereldwinkel. Tevens is het de bedoeling dat deze dag de Duurzame Winkelroute Venlo wordt gelanceerd.

Deelnemers: van Bommel – van Dam, Fietsersbond, Wereldpaviljoen, Voedseltuinen, Schoon Venlo, Theater naast Wereldwinkel, PVOV, **IVN Maasduinen en IVN de Steilrand**, Grootouders voor het klimaat, Duurzaamheidscentrum i.o. Venlo en anderen.

17 Global Goals

[Overcoming the World's Challenges - The Global Goals](#)

Global Goal 1: Armoede

Global Goal 2: geen Honger

Global Goal 3: Gezondheid en Welzijn

Global Goal 4: kwaliteit van Onderwijs

Global Goal 5: Gendergelijkheid

Global Goal 6: Schoon Water

Global Goal 7: duurzame Energie

Global Goal 8: fatsoenlijk Werk en gezonde Economie

Global Goal 9: duurzame Industrie, Innovatie en Infrastructuur

Global Goal 10: Ongelijkheid verminderen

Global Goal 11: duurzame Steden

Global Goal 12: verantwoorde Consumptie en Productie

Global Goal 13: Klimaat

Global Goal 14: Leven in het water

Global Goal 15: Leven op het land

Global Goal 16: Vrede, Veiligheid en Gerechtigheid

Global Goal 17: Partnerschappen om doelen te bereiken

De milieuvriendelijke siertuin

Vorodat u met tuinieren begint, is het handig om te weten welke planten geschikt zijn voor uw tuin.

Dit is sterk afhankelijk van de eigenschappen van de grondsoort. Is de bodem vochtig of droog? Zitten er veel of weinig voedingsstoffen in de bodem? Het is belangrijk hierover enige informatie te hebben om de juiste planten voor de tuin te kiezen. Zeker wanneer de tuin nieuws wordt aangelegd, is het verstandig een bodemonderzoek te laten doen. zo'n onderzoek geeft inzicht in de uitgangssituatie van de toekomstige tuin. Voor de samenstelling van de bodem zijn het bodemleven, de grondtoort en de bodemstructuur van belang.

HET BODEMLEVEN

Tussen de vaste delen in de grond zitten holtes waarin veel dierlijk en plantaardig leven voorkomt, zoals mollen, muizen en plantenwortels. Minder opvallend is de aanwezigheid van rupsen, wormen, kevers, aaltjes, eencellige dieren, schimmels en bacteriën. Goede grond bevat ca. 75 miljoen bacteriën per gram. In een m³ grond zitten vaak 50 tot 100 regenwormen.

Wormen en andere kleine dieren eten planten of resten hiervan en scheiden hun afvalproducten weer af. Zo breken ze organische stoffen af tot minerale voedingsstoffen en worden beide soorten stoffen vermengd. Hiermee wordt de bodemvruchtbaarheid bepaald. Behalve op de vruchtbaarheid heeft het bodemleven grote invloed op de structuur van de grond. Door dieren geëgraven holtes en gangen en afgestorven plantenwortels geven ruimte aan zuurstof, water en voedsel.

GRONDSOORTEN

Voor hun groei hebben planten onder meer voedingsstoffen uit de bodem nodig. De beschikbaarheid van deze voedingsstoffen hangt o.a. af van de grondsoort. Grofweg komen er in Nederland vijf grondsoorten voor: zeelei, rivierlei, veen, löss en zand. In de Maasduinen staat vrijwel alle huizen op zandgrond. Deze bevat weinig voedingsstoffen. Dit kan gunstig zijn voor de bloementuin, afhankelijk van de gewenste planten. Zandgrond houdt minder goed vocht vast.

BODEMSTRUCTUUR

Het loont om te weten wat een goede bodemstructuur is en hoe deze structuur te verbeteren valt. Iedere grondsoort heeft zijn eigen structuur. Voor een goede structuur zijn niet alleen de omvang en de verhouding tussen grote en kleine kanalen in de grond van belang, maar ook de onderlinge binding van de gronddeeltjes. Dit laatste bepaalt namelijk of de structuur stabiel is en of deze van nature gemakkelijk in stand blijft.

Zuurstof is noodzakelijk voor de ademhaling van planten en bodemdieren. Als er te weinig zuurstof in de bodem zit, zal de groei van sommige planten zo slecht zijn dat ze ziek worden. Daarom is het belangrijk om voor plantensoorten te kiezen die thuishoren in de aanwezige grondsoort. Door organische bemesting en grondbewerking kan de zuurstofvoorziening worden verbeterd.

Wortels maken gebruik van bestaande kanalen en gangen. Wanneer de grondstructuur goed is, zal het wortelstelsel zich sterk vertakken, waardoor de plant in staat is optimaal te profiteren van het aanwezige voedsel. Ook kunnen de wortels dieper in de ondergrond doordringen, waardoor de plant minder snel last heeft van droogte.

Water wordt door de kleine kanalen in de grond vastgehouden, waardoor de planten in droge tijden een reservevoorraad hebben. Waterhoudens vermogen van de bodem neemt toe naarmate er meer kleine kanalen aanwezig zijn. Door toevoeging van organische stof ontstaan meer van deze kanalen. Dit vergroot het waterhoudend vermogen van de bodem.

Overtollig water moet snel kunnen worden afgevoerd. In met water gevulde kanalen kan immers geen lucht en dus geen zuurstof aanwezig zijn. Als zo'n situatie te lang duurt, sterven wortels af. Dit heeft een negatieve invloed op de groei van de plant. De grootte van de kanalen en de aanwezigheid van scheuren en gangen in de bodem bepalen in sterke mate de snelheid, waarmee het overtollig water kan worden afgevoerd.

Er zijn drie manieren om de structuur van de bodem te verbeteren: bemesten, de grond bewerken en kalk toevoegen.

Het is zinnig om een grondmonster te laten onderzoeken bij een erkend bodemkundig bureau. Op aanvraag kunt u een breder onderzoek laten uitvoeren naar verontreinigingen en de aanwezigheid van zware metalen in de bodem.

[Velt Bergeijk-Eersel | Velt](#)

Foto: Annet Weijkamp

BodemDierenDagen

20 september tot 7 oktober 2024

[Bodemdierendagen 2024: 10 voor de bodem! | Nederlands Instituut voor Ecologie \(NIOO-KNAW\)](#)

IVN natuurproject Vuurvliegje

Foto: IVN Meerssen

Rond de langste nacht proberen vuurvlieggen een partner te lokken met licht dat ze zelf produceren.

In Nederland leven drie soorten vuurvlieggen, waarvan de grote glimworm het meest voorkomt. Hoewel zijn naam anders doet vermoeden, behoort dit insect tot de groep van de kevers.

Bij de grote glimworm hebben alleen de mannetjes vleugels. Ze zijn ca. 15 mm groot en onopvallend van kleur. De ongevleugelde vrouwtjes zijn iets groter. Ze kunnen licht produceren in de laatste drie delen van het achterlijf. Op warme nachten laten de vrouwtjes van de grote glimworm hun lichtje schijnen. Dat heeft alles te maken met voortplanting. Overdag verbergen ze zich.

De ogen van het mannetje zijn goed ontwikkeld en hij ziet haar al vanaf 10 meter zitten. Na de paring zet het vrouwtje haar eieren dicht bij de grond af in de begroeiing. De larven eten vooral slakken.

Enkele jaren terug hebben we op een warme nacht over de Hamert gewandeld, vanaf het pannenkoekhuis. Langs de bosranden zagen we een mooie groep vuurvliegjes. Echter, het aantal gaat hard achteruit.

Vermoedelijk door het verdwijnen van geschikte leefgebieden. Wat mogelijk een rol speelt is het verdwijnen van duisternis! Waardoor de mannetjes de lichtjes van de vrouwtjes niet meer zien.

Foto: Heide bloeit op de Hamert.

Echter, de vergrassing neemt schrikbarend toe door gebrek aan natuurbeheer. Er wordt steeds vaker bosbeheer toegepast, waardoor speciale biotopen dreigen te verdwijnen. Zoals die van de vuurvlieg en de zandhagedis.

IVN Maasduinen zet zich in voor meer Natuurbeheer om het uitsterven van speciale soorten te voorkomen. Daarvoor zijn vrijwilligers nodig die hun handen uit de mouwen willen steken.

Met slechts enkele landgeiten kunnen de kleine de weides worden beheert.

Veelal behoren deze stukken grond aan particuliere eigenaren. Deze biotopen worden steeds schaarser, maar met slechts een beetje hulp van vrijwilligers blijven ze behouden voor een aantal jaren tegen verbossing.

IVN Werkgroep Biodiversiteit

Tekst: Annet Weijkamp

Heidebeheer

Bron: Floris Stoter.

Bekijk nu eerst deze video voordat je verder leest.

Het Groene Oosten - Heide beheer - YouTube
<https://www.youtube.com/watch?v=blhBAJuaTZ0>

Heide, een habitat gedomineerd door heideplanten en sporadische bomen en vennen, komt zowel van nature als cultuurlandschap voor. Natuurlijke heide in Nederland is te vinden op de binnenlandse landduinen. Veel heidegebieden zijn echter een direct resultaat van verarming van de grond vanwege menselijke invloeden. Omdat de meeste heidegebieden al honderden jaren heide zijn, lijkt het vanzelfsprekend dat dit natuurlijk is, maar in veel gevallen is dit dus niet zo.

Er zijn echter redenen om heides te beschermen zoals ze zijn. Allereerst is er door de jaren heen veel flora en fauna gekomen op de verarmde gronden die nu afhankelijk is van dit habitat, dit open gebied en dit ecosysteem. Tegelijkertijd zijn de heides er ontstaan omdat de grond uitgeput was. Voor veel bomen, die een voedselrijke grond nodig hebben, is het heidelandschap en de grondsoort dus verre van ideaal. Er zijn bepaalde soorten die wel met de voedselarme zandgronden kunnen omgaan; zoals bijvoorbeeld berken, maar in de meeste gevallen wordt er voor gekozen om heide te behouden, omdat de grond niet geschikt is voor algemene soorten, en juist belangrijk is voor specialisten. Het feit dat veel heide het resultaat is van ontginning en begrazing betekent dan ook niet dat elke heide hersteld moet worden naar hoe het ooit was. Ook door de mens gemaakte heide kan een grote waarde hebben voor soorten die dit landschap nodig hebben, en die geen natuurlijke heide in de buurt hebben. In dit geval zijn de heides een oase voor deze soorten. Heides zijn van nature ook een diverse habitat: naast de uitgestrekte heidebeplanting zijn er vaak poeltjes (de vennen waar insecten en amfibieën gebruik van maken), er zijn bomen en bosjes aan de rand van de heides en er kan zelfs grasland habitat aanwezig zijn. Dus alhoewel heide grotendeels een aangetast en verarmd landschap is, heeft het wel veel natuurwaarde.

Veel uitheemse naaldbomen zijn in vorige eeuwen aangeplant voor houtproductie en om zandverstuivingen tegen te houden. Verstuivingen waren een consequentie van ontginning van bossen en grond. Dergelijke naaldbossen zijn vooral op zandgronden veel te vinden, ook omdat de grond vanwege de aantasting nergens anders gebruikt voor kon worden. Heidegebied dat niet door mensen beheerd wordt gaat op termijn veel rijker worden aan grassen, struweel en bomen en kan uiteindelijk een bos worden. Op het moment dat er voor gekozen wordt om heide in stand te houden, is dus actief beheer nodig.

Droge heide bestaat uit een mozaïek van habitats: heideplanten, open zandvlaktes, struweel en bos; waarbij struikheide dominant is. Voor goed onderhoud zijn naast het behouden van het mozaïek vooral plekken voor koudbloedige soorten zoals hagedissen, adders en vlinders belangrijk, soorten die open zandgronden en beschutting van heideplanten nodig hebben om te overleven. Het is voor ongebruikelijke en zeldzame soorten zoals deze dat de onnatuurlijke heidegebieden vaak beschermd blijven als heide. Daarnaast zijn vooral de heides met een leemlaag, waar kruidenrijke vegetatie kan ontstaan, van belang voor vele insectensoorten.

Vegetatiebeheer is één van de belangrijkste beheermethodes op heides. Het is met name van belang dat de grond relatief voedselarm blijft. Vooral een lage mate van fosfaat en stikstof zijn hierbij belangrijk. Heides die ontstaan zijn door grootschalige of jarenlange ontginning van bomen zijn voedselarm gebleven omdat de gebieden na ontginning gebruikt werden voor begrazing. Om de gebieden als heide in stand te houden, is het belangrijk om hetzelfde beheer, of een soortgelijk begrazings- of maaibeheer, toe te passen. Tegelijkertijd is het belangrijk om binnen de gevestigde vegetatie te zorgen voor een combinatie van open en dichte vegetatie, jonge, oude en overjarige vegetatie en verschillende hoogtes van vegetatie. Naast heide, struweel en bos kan daarbij ook gekeken worden naar de aanwezigheid van pioniervegetatie zoals mossen en korstmossen, die vaak een belangrijk deel van de gemeenschap van heides zijn. Deze kunnen niet gecreëerd worden, maar door open zandvlaktes, hout en rotsen te behouden is er wel plaats voor deze pioniersoorten.

[De Wassum - Schaapskudde Venlo | Roermond | Facebook](#)

De schaapskuddes van De Wassum begrazen prachtige gebieden in de Gemeente Venlo. Begraasde gebieden zijn de Grootte Heide, de Ravenvennen, het Jammerdal, het Egerbosbeekdal en de uiterwaarden van de Maas bij de Viking.

Herders gezocht!

De heides in Limburg knappen steeds verder op door de inzet van schaapskuddes. De vergrassing neemt af en er bloeit weer steeds meer heide. Vrijwel ieder jaar neemt het areaal heide dat door de kuddes van de Wassum beheerd worden verder toe. We werken in de mooiste natuurgebieden van Limburg als de Meinweg, de Beegder Heide, het Swalmdal, de Venlose Heide en de Maasduinen.

Zodoende zijn we steeds opnieuw op zoek naar nieuwe herders. Dus mocht je geïnteresseerd zijn in een baan die echt anders is en die er echt toe doet: Laat van je horen!

Ervaring als herder is mooi maar iemand die een echte switch in zijn leven wil maken is ook welkom. Dus: Kom weg achter dat bureau en help de wereld een beetje mooier maken!

We zoeken zowel mensen voor de regio Roermond als de regio Venlo/Maasduinen.
mail of bel ons info@wassum.nl , 06-22423518

